

PREDLOG

Na osnovu člana 10 stav 6 Zakona o Razvojnoj banci Crne Gore ("Službeni list CG", br. 99/24 i 140/25), Vlada Crne Gore na sjednici od _ . juna 2026. godine, donijela je

UREDBU O OSIGURANJU IZVOZA OD NETRŽIŠNIH RIZIKA*

Predmet

Član 1

Ovom uredbom uređuju se uslovi i način obavljanja poslova osiguranja izvoza u skladu sa međunarodno prihvaćenim pravilima i uslovima, uključujući postupak i način osiguranja izvoznih kredita od netržišnih rizika, kao i način vršenja nadzora nad sprovođenjem poslova osiguranja izvoza (u daljnjem tekstu: poslovi osiguranja izvoza).

Poslovi osiguranja izvoza

Član 2

Poslovi osiguranja izvoza iz člana 1 ove uredbe uključuju osiguranje izvoznih kredita od netržišnih rizika te druge poslove kojima je svrha podsticanje crnogorskog izvoza, konkurentnosti crnogorskih privrednih subjekata i internacionalizacije crnogorske privrede.

Primjena

Član 3

(1) Ova uredba primjenjuje se na srednjoročno dugoročno osiguranje izvoznih kredita od netržišnih rizika koji se odnose na izvoz roba i/ili usluga porijeklom iz Crne Gore.

(2) Ova uredba primjenjuje se za direktnu i indirektnu podršku u ime i za račun Države i na recipročne obaveze koje osiguravač zajedno sa drugim osiguravačima odluči da osigura izvozni kredit koji uključuje jednog ili više podizvođača u jednoj ili više država članica Evropske unije.

(3) Ova uredba primjenjuje se i na kratkoročno osiguranje izvoznih kredita od netržišnih rizika u mjeri kada je primjenjivo.

(4) Ova uredba ne primjenjuje se na osiguranje rizika za građevinsku opremu i materijal koji se lokalno koristi u svrhu izvršenja ovih ugovornih obaveza, kao ni na osiguranje tenderskih garancija, kao i garancija za povrat avansa, dobro izvršenje posla i zadržani novac.

Upotreba rodno osjetljivog jezika

Član 4

Izrazi koji se u ovoj uredbi koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Značenje izraza

Član 5

Izrazi upotrijebljeni u ovoj uredbi imaju sljedeća značenja:

- 1) **izvozno-kreditna agencija** je organizacija koja u ime države ili uz njenu podršku, podržava izvozne kredite u obliku direktnih kredita / finansiranja, refinansiranja, podrške kamatnim stopama,

finansiranja pomoći (kredit i bespovratna sredstva), osiguranja izvoznih kredita od netržišnih rizika i dr, s ciljem razvoja domaće privrede kroz podsticanje izvoza i ulaganja privrednih društava na inostrana tržišta. osiguranje izvoznih kredita uključuje osiguranje otplate kredita odobrenih od strane finansijskih institucija inostranim kupcima (kredit kupcu) i osiguranje otplate kredita koje je izvoznik odobrio inostranom kupcu (kredit dobavljača);

- 2) **drugi ili ostali osiguravači** su izvezno – kreditne agencije koje pružaju direktno ili indirektno pokriće u obliku osiguranja izvoznih kredita za račun ili uz podršku države članice Evropske unije ili trećih zemalja ili reosiguravatelji na privatnom tržištu kreditnog osiguranja;
- 3) **dužnik** je inostrani kupac ili inostrani korisnik kredita ili njihov jemac u odnosu na osiguranu transakciju;
- 4) **inostrani kupac** je javnopravni ili privatni kupac sa sjedištem u nekoj od država Evropske unije ili treće države;
- 5) **izvozni kredit** je finansijski aranžman u kojem je s inostranim kupcem izvezene robe i/ili usluge i/ili radova ugovoreno odloženo plaćanje tokom određenog vremenskog perioda, bilo kroz kredit inostranom kupcu ili banci inostranog kupca koji je odobren od strane finansijske institucije (kredit kupcu), bilo kroz kredit (odloženo plaćanje) inostranom kupcu koji je odobren od strane izvoznika (kredit dobavljača);
- 6) **kratkoročno osiguranje izvoznih kredita od netržišnih rizika** je osiguranje izvoznih kredita prema inostranom kupcu čije trajanje rizika traje kraće od dvije godine, uključujući vrijeme proizvodnje i vrijeme otplate;
- 7) **srednjoročno - dugoročno osiguranje izvoznih kredita od netržišnih rizika** je osiguranje izvoznih kredita prema inostranom kupcu čije trajanje rizika traje dvije i više godina, uključujući vrijeme proizvodnje i vrijeme otplate;
- 8) **izvoz** je prodaja robe crnogorskog porijekla dužniku u inostranstvu; izvršavanje radova i/ili usluga od strane izvoznika za inostranog naručioca; zajednički poslovni poduhvat u inostranstvu izvoznika i stranog pravnog lica; svaki drugi pravni posao kojem je krajnja svrha internacionalizacija crnogorske privrede, a koji je od posebne važnosti za crnogorsku privredu i/ili ekonomsku politiku Crne Gore;
- 9) **izvozni ugovor** je privredni ugovor, odnosno pisana isprava o ugovoru o izvozu zaključenom između izvoznika i inostranog kupca u kojem je ugovorena obaveza izvoznika proizvodnja i/ili isporuka robe i/ili izvršenja usluga inostranom kupcu te obaveza inostranog kupca na plaćanje po izvoznom ugovoru izvozniku;
- 10) **izvoznik** je crnogorski privredni subjekt ili njegovo predstavništvo ili dio privrednog društva koje se bavi izvozom, odnosno njegovo povezano društvo osnovano u inostranstvu;
- 11) **najmanji domaći udio** je najmanji procenat vrijednosti domaćeg udjela u izvoznom ugovoru, kod izvoza kapitalnih roba i/ili usluga podoban za osiguranje u skladu s ovom uredbom. Po pravilu iznosi najmanje 40%, ali se izvozom crnogorskih roba i/ili usluga smatraju i poslovi kada zbog postojanja interesa za crnogorsku privredu, Odbor za poslove osiguranja izvoza svojim preporukama, mišljenjem ili zahtjevom odredi i drugačiji procenat;
- 12) **netržišni rizici** su kratkoročni komercijalni i politički rizici prema javnopravnim i privatnim inostranim kupcima sa sjedištem izvan država članica Evropske unije (u daljem tekstu: EU), odnosno izvan Australije, Islanda, Japana, Kanade, Novog Zelanda, Norveške, Sjedinjenih Američkih Država ili Švajcarske, a čije trajanje, uključujući vrijeme proizvodnje i otplate, ne prelazi dvije godine te srednjoročno – dugoročni komercijalni i politički rizici prema javnopravnim i

privatnim inostranim kupcima iz svake države ako njihovo trajanje koje uključuje vrijeme proizvodnje i otplate, traje dvije i više godina; odnosno svi rizici za koje Evropska unija utvrdi da su netržišni;

- 13) **tržišni rizici** su kratkoročni komercijalni i politički rizici prema javnopravnim i privatnim inostranim kupcima sa sjedištem u državama članicama Evropske unije, odnosno u Australiji, Islandu, Japanu, Kanadi, Novom Zelandu, Norveškoj, Sjedinjenim Američkim Državama ili Švajcarskoj, a čije trajanje koje uključuje vrijeme proizvodnje i otplate, ne prelazi dvije godine;
- 14) **nosilac polise ili osiguranik** je pravno ili fizičko lice koje je ovlašćeno lice u polisi osiguranja ili Ugovoru o osiguranju, sklopljene s osiguravačem;
- 15) **osiguranje izvoznih kredita od netržišnih rizika** je osiguranje i/ili reosiguranje od komercijalnog i/ili političkog rizika neplaćanja obaveza po izvoznom ugovoru, zaključenom između izvoznika i inostranog kupca, a u kojem je ugovorena obaveza izvoznika, proizvodnja i/ili isporuka robe i/ili pružanje usluga inostranom kupcu, a obaveza inostranog kupca, plaćanje izvozniku, odnosno, osiguranje i/ili reosiguranje od komercijalnog i/ili političkog rizika neplaćanja obaveza po ugovoru o kreditu zaključenom između finansijske institucije iz Crne Gore ili iz inostranstva s dužnikom;
- 16) **osiguravač** je izvozno – kreditna agencija koja pruža direktno ili indirektno pokriće u obliku osiguranja izvoznih kredita za račun ili uz podršku države, a osiguravač u ime i za račun Crne Gore je Razvojna banka Crne Gore A.D. (u daljem tekstu: Razvojna banka);
- 17) **Odbor za poslove osiguranja izvoza** je radno tijelo Nadzornog odbora Razvojne banke iz člana 7 ove uredbe, nadležno za davanje preporuka, mišljenja i nadzor nad sprovođenjem poslova osiguranja izvoza;
- 18) **ugovor o osiguranju ili polisa osiguranja** je pisana isprava o osiguranju izvoza, koju zaključuju osiguravač i nosilac polise;
- 19) **dužnik iz privatnog sektora** je dužnik koji ne predstavlja državnu odnosno javnu vlast i koji može biti proglašen insolventnim u sudskom postupku;
- 20) **globalni kreditni aranžman** znači svaki aranžman ili izjava, u bilo kojem obliku, kojom se trećoj državi, izvoznicima ili finansijskim institucijama izražava namjera za osiguranje kredita dobavljača ili kredita kupcu do određenog iznosa;
- 21) **grupa za koordinaciju politike** u području osiguranja kredita, kreditnih jemstava i finansijskih kredita je međudržavno tijelo osnovano od strane Savjeta Evropske ekonomske zajednice radi usklađivanja politika država članica u oblasti osiguranja izvoznih kredita, kreditnih garancija i finansijskih kredita;
- 22) **kredit dobavljača** je kredit koji se primjenjuje se na privredni ugovor za prodaju robe i/ili usluga porijeklom iz Crne Gore, iz zemalja Evropske unije ili iz trećih zemalja, zaključen između jednog ili više dobavljača i jednog ili više inostranih kupaca, kojim se inostrani kupac ili kupci obavezuju platiti dobavljaču ili dobavljačima ugovoreni iznos bez odlaganja plaćanja ili na kredit;
- 23) **kredit kupcu** je kredit koji se primjenjuje se na ugovor o kreditu između jedne ili više finansijskih institucija i jednog ili više inostranih korisnika kredita, kojim se finansira privredni ugovor za prodaju robe i/ili usluga porijeklom iz Crne Gore, iz zemalja Evropske unije ili iz trećih zemalja, na osnovu kojeg se jedna ili više finansijskih institucija obavezuju platiti dobavljaču ili dobavljačima u gotovini u skladu s privrednim ugovorom u ime jednog ili više inostranih korisnika kredita, a inostrani korisnik kredita ili korisnici kredita preuzimaju obavezu povraćaja sredstava iz ugovora o kreditu finansijskoj instituciji ili institucijama.

Obavljanje poslova osiguranja izvoza

Član 6

(1) Osiguravač će poslove osiguranja izvoza obavljati pažnjom dobrog privrednika, u skladu s interesima crnogorske privrede, propisima Evropske unije i ostalim pozitivnim propisima i međunarodno dogovorenim pravilima i uslovima te uvažavajući preporuke Evropske unije i ostale međunarodne preporuke i dobre prakse vezane za održivi razvoj, zaštitu okoline i uticaj na društvo i borbu protiv korupcije u međunarodnoj trgovini.

(2) Osiguravač će poslove osiguranja izvoznih kredita od netržišnih rizika za izvoz roba i/ili usluga s rokom otplate od dvije godine ili duže, sprovoditi u skladu sa OECD Sporazumom.

(3) Osiguravač u ime i za račun Crne Gore donosi:

- 1) programe i opšte uslove osiguranja,
- 2) odluke o zaključenju Ugovora o osiguranju na osnovu pojedinačnih zahtjeva,
- 3) odluke o isplati odštete,
- 4) premijske cjenovnike i akte o naknadama;
- 5) naplaćuje premije osiguranja i druge odgovarajuće naknade,
- 6) druge akte potrebne za obavljanje poslova osiguranja izvoza.

(4) Za obavljanje poslova osiguranja izvoza osiguravač ima pravo na naknadu od Države Crne Gore.

(5) Iznos i način uplate naknade za obavljanje poslova osiguranja izvoza i druga pitanja, određiće se posebnim ugovorom zaključenim između ministarstva nadležnog za poslove finansija i osiguravača.

(6) Pravila i uslovi koji se odnose na osiguranje izvoznih kredita od netržišnih rizika: data su u Prilogu 1 koji čini sastavni dio ove uredbe.

Odbor za poslove osiguranja izvoza

Član 7

(1) Nadzorni odbor Razvojne banke obrazuje Odbor za poslove osiguranja izvoza.

(2) Odbor za poslove osiguranje izvoza vrši nadzor nad sprovođenjem poslova osiguranja izvoza radi obezbeđivanja zakonitog, pravilnog i efikasnog obavljanja poslova, u skladu sa međunarodno prihvaćenim pravilima i uslovima.

(3) Okvir za vršenje nadzora nad sprovođenjem poslova osiguranja izvoza obuvata način i kriterijume na osnovu kojih se vrši praćenje i nadzor nad poslovima osiguranja izvoza.

(4) Pravila, procedure i mjere za vršenje nadzora utvrđuje Razvojna banka.

Poslovi osiguranja izvoza

Član 8

(1) Korisnici po poslovima osiguranja izvoza mogu biti crnogorski privredni subjekti, djelovi crnogorskih privrednih subjekata ili djelovi stranog privrednog društva, finansijske institucije u zemlji i inostranstvu, reosiguravajuća društva u zemlji i inostranstvu i drugi osiguravači.

(2) Prilikom obavljanja poslova osiguranja izvoza, osiguravač može davati u reosiguranje dio rizika na privatno tržište reosiguranja ili kod drugih osiguravača ili primati u reosiguranje dio rizika od drugih osiguravača, u skladu sa ovom uredbom.

Najmanji domaći udio

Član 9

U slučaju osiguranja izvoznih kredita vezanih uz izvoz kapitalnih roba i/ili usluga mogu se osiguravati izvozni krediti po osnovu izvoza koji ima najmanji domaći udio, osim ako Odbor za poslove osiguranja izvoza svojim mišljenjem ne prihvati ili odredi niži procenat domaćeg udjela u izvoznom ugovoru.

Sredstva za obavljanje poslova osiguranja izvoza

Član 10

(1) Sredstva za obavljanje poslova osiguranja izvoza iz ove uredbe obezbjeđuju se iz Budžeta Crne Gore.

(2) Sredstva iz stava 1 ovog člana uplaćuju se i vode se na posebnom računu osiguravača (u daljem tekstu: fond osiguranja izvoza od netržišnih rizika), nezavisno od sredstava namijenjenih obavljanju djelatnosti Razvojne banke.

(3) Sredstva za obavljanje poslova osiguranja izvoza služe za isplatu odšteta, naknadu iz člana 6 stav 4 ove uredbe pokriće troškova sprečavanja nastanka štete i pokriće troškova po već nastalim štetama.

(4) Troškove u ovom smislu čine troškovi sudskih, izvršnih postupaka, troškovi koji nastaju u cilju umanjenja šteta ili naplate šteta, odnosno ostali troškovi vezani za poslove osiguranja izvoza.

(5) Sredstva Razvojne banke za obavljanje djelatnosti Razvojne banke ne mogu se koristiti za pokriće odšteta, kao ni drugih poslova vezanih za poslove osiguranja izvoza.

(6) Za poslove osiguranja izvoza osiguravač u ime i za račun Crne Gore naplaćuje premiju i druge naknade koja se uplaćuju u fond osiguranja izvoza od netržišnih rizika.

(7) U fond osiguranja izvoza od netržišnih rizika uplaćuju se i sredstva ostvarena regresnom naplatom.

(8) Ako je ukupan iznos dugovanih odšteta veći od iznosa sredstava u fondu osiguranja izvoza od netržišnih rizika, Vlada Crne Gore će, prije dospijeaća odštete, razliku iznosa uplatiti na račun fonda osiguranja izvoza od netržišnih rizika.

Najviši iznos obaveza po poslovima osiguranja

Član 11

Iznos svih preuzetih obaveza po poslovima osiguranja izvoza na 31. decembar tekuće kalendarske godine ne smije prelaziti iznos od 20% službeno utvrđene vrijednosti godišnjeg izvoza roba i usluga u Crnoj Gori za posljednju godinu.

Prenos prava (subrogacija)

Član 12

Isplatom obaveza Razvojne banke po poslovima osiguranja izvoza korisnicima iz člana 8 stav 1 ove uredbe, na Državu Crnu Goru prelaze osigurana potraživanja, zajedno sa sporednim pravima i instrumentima obezbjeđenja, do visine ukupno isplaćenih iznosa.

Pravila za srednjoročno i dugoročno osiguranje

Član 13

(1) Pravila za srednjoročno i dugoročno osiguranje izvoznih kredita od netržišnih rizika, utvrđena ovom uredbom, primjenjuju se na pokriće izvoznih kredita koje crnogorski dobavljač odobrava inostranom kupcu iz javnog ili privatnog sektora (kredit dobavljača), kao i na pokriće izvoznih kredita koje finansijske institucije odobravaju inostranim korisnicima kredita iz javnog ili privatnog sektora (kredit kupcu), i odnose se na sve rizike propisane čl. 15 i 23 ove uredbe, s tim da osiguravač može, u zavisnosti od okolnosti pojedinačnog slučaja, ograničiti pokriće osiguranjem samo na određene rizike.

(2) Ako javnopravno organ u svojstvu dužnika u potpunosti i bezuslovno garantuje za obaveze dužnika, primjenjuju se odredbe iz člana 14 ove uredbe koje važe za dužnike koji su javna pravna lica.

(3) Odredbe o pokriću kredita dobavljača primjenjuju se za slučaj kada se pokriće odnosi na crnogorske dobavljače.

(4) Ako se privredni ugovor finansira sredstvima iz kredita kupcu ili nekim drugim finansijskim aranžmanom, na pokriće dato crnogorskom dobavljaču za sam izvozni ugovor, primjenjuju se odredbe o pokriću za kredite dobavljača.

(5) Odredbe čl. 16 do 21 ove uredbe primjenjuju se:

1) u slučaju kada se pokriće pruža finansijskim institucijama, nezavisno o njihovom mjestu nastanka ili registracije, pod uslovom da ugovor o kreditu kupcu predstavlja bezuslovnu obavezu inostranog korisnika kredita na vraćanje duga, nezavisno o izvršenju privrednog ugovora koji se finansira;

2) u odnosu na prenosive instrumente obezbjeđenja plative od strane inostranog korisnika kredita koje finansijska institucija posjeduje na osnovu ugovora o kreditu za finansiranje privrednog ugovora.

Status dužnika

Član 14

(1) Smatra se da je dužnik iz javnog sektora u smislu ove uredbe svaki subjekt koji ima garanciju državne odnosno javne vlasti i/ili koji ne može biti proglašen insolventnim u sudskom postupku.

(2) Prilikom procjene statusa dužnika, osiguravač posebno uzima u obzir:

- pravni status dužnika i moguće pravne posljedice pokretanja postupaka protiv njega,
- izvore finansiranja i prihode dužnika,
- stepen kontrole ili uticaja koji nad dužnikom ima vlada države.

(3) Dužnici koji ne ispunjavaju uslove iz stava 1 ovog člana smatraju se, dužnicima iz privatnog sektora.

Pokriveni rizici

Član 15

(1) Pokriveni rizici su rizik gubitka koji proizlazi iz rizika proizvodnje robe za izvoz i kreditnog rizika.

(2) Gubitak koji proizlazi iz rizika proizvodnje robe za izvoz nastaje u slučaju kada je izvršenje ugovornih obaveza osiguranika ili proizvođača naručene robe suspendovano u periodu

od šest uzastopnih mjeseci, pod uslovom da je takva suspenzija direktno i isključivo uzrokovana nastankom jednog ili više pokrivenih rizika navedenih u članu 23 ove uredbe.

(3) Gubitak koji proizlazi iz kreditnog rizika nastaje u slučaju kada osiguranik tokom perioda od tri mjeseca nakon datuma dospeljeća nije u mogućnosti naplatiti određeni iznos koji mu je dugovan u skladu s privrednim ugovorom ili ugovorom o kreditu, pod uslovom da je takvo neplaćanje uzrokovano direktno i isključivo nastankom jednog ili više rizika navedenih u članu 23 ove uredbe.

(4) U slučaju kada je rizik vezan uz kredit kupcu bezuslovno osiguran, osiguravač postupa u skladu s načelima za utvrđivanje premije osiguranja i postupcima utvrđenim u članu 33 st. 1 i 2 i članu 57 stav 1 ove uredbe.

Obim pokrića

Član 16

(1) Pokriće rizika proizvodnje robe za izvoz obuhvata, u granicama ugovornog iznosa, trošak koji je nosilac polise pretrpio u vezi s ispunjenjem svojih ugovornih obaveza i/ili u proizvodnji ugovorenih dobara, ako su ti troškovi nastali isključivo radi izvršenja izvoznog ugovora.

(2) Pokriće rizika proizvodnje robe za izvoz ne obuhvata:

- troškove nastale u vezi s robom i/ili uslugama za koje je pokriće kreditnog rizika već počelo,
- iznose koje je nosilac polise platio po pozivu za isplatu po garanciji izdatoj u vezi s ugovorom koji je predmet pokrića,
- iznose koji se odnose na penale i odštetu koje je nosilac polise platio dužniku.

(3) Pokriće kreditnog rizika obuhvata iznos (glavnicu i redovne kamate) koji dužnik duguje po kreditu dobavljača, odnosno inostrani korisnik kredita po kreditu kupcu, uključujući i kamate koje nastaju nakon datuma dospeljeća najviše do visine ugovorene redovne kamatne stope.

(4) Pokriće kreditnog rizika iz stava 3 ovog člana isključuje iznose koji se odnose na kazne i naknade koje je nosilac polise platio dužniku.

Procenat pokrića

Član 17

(1) U ugovoru o osiguranju kredita izričito se utvrđuje se procenat pokrića osiguranjem i osnovica za određivanje najvišeg iznosa odštete za koji osiguravač može biti odgovoran.

(2) Ako osiguravač odobri procenat pokrića veći od 95 %, osiguravač će postupati u skladu sa odredbama člana 33 st. 1 i 2 ove uredbe o načelima za utvrđivanje premije osiguranja i obavijestiti o tome i o razlozima odstupanja od navedenog pokrića Evropsku komisiju i ostale osiguravače, u roku od sedam radnih dana prije donošenja te odluke.

Neosigurani procenat - učešće

Član 18

Neosigurani procenat zadržava nosilac polise za sopstveni račun, a osiguravač može donijeti odluku kojom nosiocu polise dopušta da djelimično ili u cjelosti otpusti neosigurano učešće.

Pokriće poslova u stranoj valuti

Član 19

Ako je plaćanje ili finansiranje privrednog ugovora ugovoreno u jednoj ili više stranih valuta, pokriće osiguranjem može biti u bilo kojoj stranoj valuti.

Strani dobavljači

Član 20

Kada osiguravač odobri pokriće rizika, podizvođački ugovori će biti automatski uključeni u pokriće pod istim uslovima, bez obzira na to da li je podizvođački ugovor zaključen sa podizvođačem sa sjedištem u Crnoj Gori, državi članici Evropske unije ili trećoj državi.

Pokriće podizvođačkih ugovora

Član 21

(1) Podizvođački ugovor je ugovor koji glavni ugovarač zaključuje sa podugovaračem radi izvršenja obaveza iz osnovnog ugovora sa inostranim kupcem, na osnovu kojeg se podugovarač obavezuje da isporuči robu i/ili pruži usluge, na način koji podrazumijeva:

1) pravni položaj - podugovarač nije ugovorna strana osnovnog ugovora između glavnog ugovarača i inostranog kupca, a za izvršenje ugovornih obaveza i preuzimanje svih rizika, uključujući one koji mogu biti predmet jemstva, odgovara isključivo glavni ugovarač;

2) isporuke podugovarača obuhvataju robu (izuzev sirovina i poluproizvoda) i/ili usluge koje, sa tehničkog i ekonomskog aspekta, predstavljaju za inostranog kupca bitne pomoćne elemente u realizaciji ugovora koji izvršava glavni ugovarač.

(2) Podizvođački ugovori sklopljeni s ugovornim stranama iz jedne ili više država članica Evropske unije ili iz trećih zemalja uključuju se u pokriće odobreno glavnom izvođaču, pod uslovom da je iznos tih ugovora manji ili jednak:

- 40% vrijednosti izvoznog ugovora, kod izvoznih ugovora čija je vrijednost manja od 7.500.000,00 EUR;

- 3.000.000,00 EUR, kod izvoznih ugovora čija je vrijednost između 7.500.000,00 EUR i 10.000.000,00 EUR;

- 30% vrijednosti izvoznog ugovora, kod izvoznih ugovora čija je vrijednost veća od 10.000.000,00 EUR.

(3) U slučaju kada osiguravač glavnog ugovarača, zbog posebno visokog rizika sadržanog u transakciji, nije u mogućnosti pružiti pokriće cijeloj transakciji, savjetovanja između zainteresovanih organizacija osiguranja kredita održavaju se radi postizanja dogovora o određivanju visine pokrića rizika, putem zajedničkog osiguranja ili, ako je to moguće, reosiguranja.

(4) Kada izvozni ugovori uključuju podugovaranje i u državama članicama i u državama koje nisu članice, podugovori u državama članicama automatski se uključuju u pokriće u mjeri u kojoj ukupna vrijednost podugovora u svim državama ne prelazi procenat i ograničenja utvrđena u stavu 2 ovog člana.

(5) Pokriće glavnom ugovaraču odobrava se pod istim uslovima, bez obzira da li koristi podugovaranje u zemlji ili u drugim državama članicama.

(6) Osiguravač će, pod jednakim uslovima, odobriti pokriće nezavisno da li je podizvođački ugovor sklopljen s podizvođačem čije je sjedište u Crnoj Gori, državi članici Evropske unije ili trećoj zemlji.

(7) Kod ugovora u kojima podugovaranje u državama nečlanicama Evropske unije prelazi 30% i kod kojih, s obzirom na mješovito podugovaranje u državama članicama i u državama nečlanicama, ukupna vrijednost prelazi taj procenat sprovodi se naknadna razmjena informacija samo za pojedinačne ugovore čija vrijednost premašuje 500.000,00 EUR i uključuje kredit ročnosti duže od tri godine.

Datum stupanja na snagu pokrića

Član 22

(1) U slučaju kredita kupcu, pokriće rizika proizvodi pravno dejstvo od dana stupanja na snagu ugovora o kreditu, pod uslovom da su ispunjeni svi preduslovi određeni u ugovoru o osiguranju i ugovoru o kreditu.

(2) U slučaju kredita dobavljača, pokriće rizika proizvodi pravno dejstvo od dana stupanja na snagu privrednog ugovora, pod uslovom da su ispunjeni svi preduslovi određeni u ugovoru o osiguranju i privrednom ugovoru.

(3) Pokriće kreditnog rizika proizvodi pravno dejstvo od dana kada je nosilac polise ovlašćen primiti plaćanje, nakon što je u cjelosti ispunio obaveze iz privrednog ugovora i ako su ispunjeni svi preduslovi iz ugovora o osiguranju i privrednog ugovora.

(4) Izuzetno od stava 3 ovoga člana, pokriće kreditnog rizika može započeti od dana svake djelimične isporuke ili otpreme robe i/ili usluga, ako je nosilac polise ovlašćen da primi plaćanje fiksnog i konačnog iznosa koji odgovara vrijednosti isporučene ili otpremljene robe i/ili usluga, u skladu s uslovima privrednog ugovora.

Odgovornost osiguravača

Član 23

(1) Osiguravač je odgovoran ako se gubitak može pripisati nastanku jednog ili više pokrivenih rizika iz st. 2 i 3 ovog člana.

(2) Privredni rizik za dužnika iz privatnog sektora je:

- 1) insolventnost de jure ili de facto je trajna nesposobnost za izmirenje obaveza dužnika iz privatnog sektora odnosno njegovog jemca, ako postoji;
- 2) neispunjenje ugovorne obaveze od strane dužnika ili njegovog jemca, ako postoji;
- 3) proizvoljno nepriznavanje ili odbijanje izvršenja je odluka dužnika na osnovu kredita dobavljača o raskidu ili otkazu izvoznog ugovora odnosno odbijanju prihvatanja robe i/ili usluga, pri čemu na to nema ugovorno pravo.

(3) Politički rizik, u smislu ove uredbe za dužnika iz privatnog sektora:

- 1) odluka treće države je svaka mjera ili odluka vlade države koja nije država osiguravača ili država nosioca polise, uključujući mjere i odluke javnopravnih organa koje se smatraju vladinim intervencijama, koja sprečava izvršavanje kredita dobavljača ili kredita kupcu;
- 2) moratorijum je opšti moratorijum, koji je proglasila vlada države dužnika ili treće države kroz koju se izvršava plaćanje u odnosu na kredit dobavljača ili kredit kupcu;
- 3) sprečavanje ili odlaganje prenosa sredstava je politički događaj, ekonomske poteškoće ili zakonodavne ili administrativne mjere koje nastanu ili koje su donesene izvan Crne Gore, a kojima se sprečava ili odlaže prenos sredstava plaćenih u vezi s kreditom dobavljača ili kreditom kupcu;
- 4) pravni propisi države dužnika kojima se plaćanje dužniku u lokalnoj valuti proglašava valjanim ispunjenjem duga, nezavisno od toga što takvo plaćanje na dan prenosa sredstava, kao posljedica

promjene deviznog kursa, nakon što je preračunato u valutu kredita dobavljača ili kredita kupcu više ne pokriva iznos duga;

- 5) odluke države osiguravača ili države nosioca polise su sve mjere ili odluke Vlade Crne Gore ili vlade države nosiocaca polise, uključujući mjere i odluke Evropske unije, koje se odnose na trgovinu između Crne Gore i trećih država kao što je zabrana izvoza, u mjeri u kojoj dotične vlade na drugi način ne pokriju rezultate te mjere ili odluke;
- 6) viša sila je slučaj više sile nastao izvan Crne Gore koji može uključivati rat, uključujući građanski rat, pandemiju, revoluciju, pobunu, građanske nemire, oluju, poplavu, zemljotres, erupciju vulkana, talas plime i nuklearnu nesreću, u mjeri u kojoj ti slučajevi nisu na drugi način osigurani.

(4) Politički rizici za dužnike iz javnog sektora utvrđeni su stavom 2 tač. 2 i 3 i stavom 3 ovog člana.

Isključenje odgovornosti osiguravača

Član 24

Osiguravač ima pravo odbiti odgovornost za sve štete koje se direktno ili indirektno mogu pripisati sljedećem:

- a) sve radnje ili propusti nosioca polise ili svake osobe koja djeluje u njegovo ime;
- b) svaka ugovorna odredba kojom se ograničavaju prava nosioca polise, a koja je sadržana u ugovoru o kreditu, privrednom ugovoru ili bilo kojem drugom povezanom dokumentu, uključujući sve dokumente koji se odnose na uključena jamstva;
- c) svaki dalji sporazum između nosioca polise i dužnika nakon sklapanja ugovora o kreditu ili privrednog ugovora, kojim se sprječava ili odlaže plaćanje duga;
- d) u slučaju kredita dobavljača, svako neizvršenje podugovarača, saugovarača ili drugih dobavljača njihovih obaveza, pod uslovom da takvo neizvršavanje nije posljedica rizika iz člana 23 ove uredbe.

Odredbe o naknadi odštete

Član 25

(1) Nosilac polise može podnijeti odštetni zahtjev istekom perioda potrebnog za ostvarenje osiguranog rizika proizvodnje robe za izvoz ili kreditnog rizika, u skladu s članom 15 st. 2 i 3 ove uredbe, a koji će se ugovoriti u ugovoru o osiguranju.

(2) Izuzetno od stava 1 ovoga člana, nosilac polise može odmah podnijeti odštetni zahtjev i to u slučajevima:

- insolventnosti dužnika iz privatnog sektora,
- bilateralnog međuvladinog sporazuma o restrukturiranju duga.

Pravo na odštetu i prenos prava

Član 26

(1) Nosilac polise stiče pravo na odštetu istekom perioda iz člana 25 stav 1 ove uredbe, ako su ispunjeni svi preduslovi iz ugovora o osiguranju i uslovi za isplatu odštete, ako je zahtjev za odštetu pravno osnovan i ako je nosilac polise upravljao rizikom s dužnom pažnjom.

(2) Isplatom odštete i/ili troškova nosiocu polise, na državu Crnu Goru prelaze sva osigurana potraživanja zajedno sa sporednim pravima, uključujući instrumente obezbjeđenja, do visine ukupno isplaćene odštete i/ili troškova.

Obaveze osigurane drugim instrumentima osiguranja

Član 27

Ako su dužnikove obaveze prema nosiocu polise osigurane jemstvom ili drugim instrumentom osiguranja, nosilac polise mora preduzeti sve potrebne mjere koje se zahtijevaju u ugovoru o osiguranju kako bi se osigurala, ne samo valjanost i izvršnost jemstva i/ili drugog instrumenta osiguranja, već i kako bi se po istima i naplatio.

Računanje odštete

Član 28

Prilikom računanja i isplate odštete osiguravač ne može isplatiti nosiocu polise iznos koji prelazi stvarni iznos ukupnog gubitka i/ili koji premašuje iznos koji nosilac polise ima stvarno pravo primiti od dužnika na osnovu kredita dobavljača ili kredita kupcu.

Isplata odštete

Član 29

(1) Osiguravač je dužan da osiguraniku odgovori na odštetni zahtjev i isplati odštetu u roku od 30 dana od isteka perioda čekanja iz člana 25 stav 1 ove uredbe, pod uslovom da je zahtjev podnesen blagovremeno i da je osiguravač na vrijeme primio sve potrebne informacije, dokumentaciju i dokaze potrebne za odlučivanje o osnovanosti zahtjeva, osim ako nije drugačije ugovoreno.

(2) U slučaju pokrića rizika proizvodnje robe za izvoz, osiguravač mora osiguraniku odgovoriti na odštetni zahtjev u roku od 30 dana od isteka perioda čekanja na podnošenje odštetnog zahtjeva iz člana 25 ove uredbe ili od dana prijema stručnog izvještaja kada je isto potrebno ili od datuma sporazuma osiguranika i osiguravača o iznosu odštete, zavisno od toga što je kasnije, osim ako nije drugačije ugovoreno.

Sporovi u vezi odštetnog zahtjeva

Član 30

(1) Ako se štete iskazane u odštetnom zahtjevu nosioca polise odnose na sporna prava iz kredita dobavljača ili kredita kupcu, osiguravač može odložiti isplatu odštete do trenutka rješavanja spora u korist nosioca polise.

(2) Sporovi iz stava 1 ovoga člana rješavaju se pred sudom ili arbitražom, zavisno od toga čija je nadležnost ugovorena kreditom dobavljača ili kreditom kupcu.

Bilateralni sporazumi o restrukturiranju duga

Član 31

(1) Kada je osigurani kredit dobavljača ili kredit kupcu predmet bilateralnog sporazuma o restrukturiranju duga, nosilac polise dužan je da poštuje uslove utvrđene tim sporazumom i to u dijelu koji određuje osigurani i neosigurani dio tog ugovora.

(2) Nosilac polise će pružiti svu potrebnu pomoć osiguravaču u izvršenju sporazuma o restrukturiranju duga.

(3) Ako je osigurana suma uključena u bilateralni sporazum iz stava 1 ovog člana, nakon stupanja na snagu bilateralnog sporazuma, osiguravač se može odreći roka od 30 dana utvrđenog u članu 28 ove uredbe.

Dodatni troškovi

Član 32

(1) Dodatni troškovi nastali usljed radnji za umanjenje ili izbjegavanje nastanka štete, pokriće se srazmjerno procentu pokrića koji je utvrđen polisom osiguranja, ako je te troškove osiguravač odobrio.

(2) Dodatni troškovi odnose se na troškove sudskih postupaka i ostalih troškova nastalih po osnovu pravnih radnji radi smanjenja odnosno izbjegavanja štete, ali se isti ne odnose na troškove utvrđivanja opravdanosti odštetnog zahtjeva.

(3) Ako se dodatni troškovi odnose i na iznose ili dospjeća koja osiguravač nije osigurao, isti će se srazmjerno dodijeliti osiguranim i neosiguranim iznosima ili dospjećima.

Načela za utvrđivanje premije osiguranja

Član 33

(1) Premija koja se naplaćuje za poslove osiguranja izvoza treba da:

- bude srazmjerna osiguranom riziku (rizik države, javnopravni rizik i/ili dužnik iz privatnog sektora),
- odražava obim i kvalitet odobrenog osiguranja,
- bude formirana na način da se omogućava dugoročno pokriće poslovnih troškova osiguravača i isplata odšteta.

(2) Prilikom utvrđivanja kvaliteta pokrića osiguravač treba da vodi računa o procentu pokrića, uslovima pokrića i drugim faktorima koji utiču na kvalitet osiguranja.

(3) Iznos premije koja se naplaćuje za pojedinu državu ili svaku kategoriju države utvrđuje se zavisno od klasifikacije države po rizičnosti.

(4) Prilikom utvrđivanja premijskih stopa osiguravač mora voditi računa o sljedećim uslovima:

- kreditnoj sposobnosti dužnika,
- statusu dužnika (dužnik iz javnog sektora ili dužnik iz privatnog sektora),
- ukupnom trajanju rizika, načinu otplate i iznosu kamate.

(5) Prilikom ocjene statusa dužnika osiguravač mora voditi računa o:

- pravnom statusu dužnika,
- stvarnom rezultatu pravnih radnji protiv dužnika,
- dužnikovim izvorima finansiranja i prihoda, javnopravni organ u svojstvu dužnika može za namirenje svojih dugovanja koristiti i sredstva prihodovana lokalnim porezima ili pružanjem javnih usluga,
- stepenu kontrole ili uticaja države nad dužnikom.

(6) Premija se naplaćuje na osnovicu i temelji se, na referentnim vrijednostima minimalne premije.

(7) Referentne vrijednosti minimalne premije izražene su kao procent referentne vrijednosti u slučaju kada se premija naplaćuje u cijelosti na dan sklapanja ugovora o osiguranju ili jemstva, a koja se, za obračun premije osiguranja kreditnog rizika utvrđuje najmanje u visini iznosa glavnice ugovora o kreditu ili refinansiranog iznosa privrednog ugovora, a za obračun premije osiguranja rizika proizvodnje, referentna vrijednost se utvrđuje u visini ukupne vrijednosti privrednog ugovora umanjenog za iznos avansa.

(8) U slučaju rizika proizvodnje naplativi iznos premije može se smanjiti na očekivani iznos najvećeg gubitka.

(9) Premija dopijeva na dan sklapanja ugovora o osiguranju ili jemstva kredita ili na dan stupanja na snagu kredita dobavljača ili kredita kupcu, osim ako nije drugačije ugovoreno.

(10) Izuzetno od st. 7 i 8 ovog člana, plaćanje premije može biti ugovoreno u ratama ili dodavanjem marže kamatnoj stopi, uz uslov da takav iznos, u neto sadašnjoj vrijednosti, odgovara iznosu premije iz stava 6 ovoga člana.

Politika osiguranja rizika države

Član 34

(1) Osiguravač zasniva svoju politiku pokrića države na ocjeni rizika i ukupnoj izloženosti riziku za svaku državu i strukturi portfolija rizika prema državama.

(2) Prilikom utvrđivanja politike osiguranja rizika države osiguravač će voditi računa o klasifikaciji države svakog dužnika.

(3) Nezavisno od klasifikacije države, osiguravač može u svakom trenutku ograničiti ili prestati osiguravati poslove s određenom državom.

(4) Ukupna izloženost riziku, utvrđuje se u skladu sa članom 3 stav 1 ove uredbe i sa procentom pokrića iz člana 17 ove uredbe.

Rizik ulaganja u neku državu

Član 35

(1) Osiguravač ne ograničava svoju politiku pokrića u odnosu na grupu država koje predstavljaju najmanji rizik.

(2) Osiguravač može za ostale države postavljati ograničenja svoje politike pokrića.

(3) Osiguravač koji u načelu ne nudi pokriće za pojedinu državu ili određeni skup država može izuzetno pokriti određene poslove zbog bilateralne politike, nacionalnog interesa ili ako dužnik raspolaže dovoljnom količinom slobodne konvertabilne inostrane valute za taj posao.

Posebni uslovi pokrića države

Član 36

(1) U odnosu na države iz člana 35 stav 2 ove uredbe, za koje osiguravač može postavljati ograničenja svoje politike pokrića, osiguravač može primjenjivati za pojedinu državu određene uslove pokrića kao što su:

- ograničenje ukupne izloženosti po pojedinoj državi, i/ili
- ograničenje ukupne ponude pokrića osiguranjem, i/ili
- ograničenje vrijednosti novih privrednih ugovora ili ugovora o kreditu, i/ili
- ograničenje najvišeg iznosa pokrića po poslu, i/ili
- povećanje premije.

(2) Osiguravač, po pravilu, ne postavlja ograničenja u odnosu na pokrića rizika za pojedine države.

(3) Nezavisno od kategorije države, osiguravač može za pojedinu državu tražiti i ispunjenje dodatnih uslova pokrića kao što su:

- jemstvo za plaćanje i/ili garancija centralne banke ili ministarstva nadležnog za poslove finansija dotične države,
- neopozivi akreditiv ili jemstvo centralne banke,
- produženje roka za podnošenje odštetnog zahtjeva,
- umanjenje procenta pokrića,

- ograničenje pokrića za pojedine sektore, djelatnosti ili pojedine vrste projekata.

Reosiguranje i saosiguranje

Član 37

(1) Kada privredni ugovor predstavlja zajednički posao crnogorskog dobavljača i stranog pravnog lica, osiguravač može, pod uslovima iz ove uredbe:

- a) reosigurati potraživanje crnogorskog dobavljača u dijelu koji se, shodno ovoj uredbi, smatra izvozom, ali samo ako se cijeli takav zajednički posao može osigurati ili ga je osigurao drugi strani osiguravač,
- b) osigurati cijeli posao pod uslovom reosiguranja udjela koji se odnosi na strano pravno lice, ili
- c) posao saosigurati s drugim osiguravačima.

(2) U slučaju iz stava 1 alineja c) ovoga člana, saosiguranje mora biti u skladu sa odredbama čl. 38 do 43 ove uredbe.

(3) Osiguravač može reosigurati preuzete rizike kod reosiguravača sa sjedištem u Crnoj Gori, ili van nje.

Ugovor o saosiguranju

Član 38

Ugovor o saosiguranju, je ugovor između osiguravača i jednog ili više drugih osiguravača u slučajevima kada:

- a) glavni izvođač povjeri, jednom ili više podizvođača iz jedne ili više država članica Evropske unije ili trećih država, privredni ugovor koji je glavni izvođač, kao jedini izvođač, sklopio s kupcem iz države koja nije država članica Evropske unije odnosno iz države članice Evropske unije koja je različita od države glavnog izvođača ili podizvođača;
- b) se glavni izvođač obavezao prepustiti podizvođaču ili podizvođačima dio koji im je dugovan, iz iznosa koje je inostrani kupac platio glavnom izvođaču, te sprovesti sve formalnosti koje su potrebne za prenos tog dijela plaćanja kupca koja se duguju podizvođaču ili podizvođačima;
- c) ne postoje nikakve pravne veze između podizvođača i inostranog kupca;
- d) je osiguravač glavnog izvođača (u daljnjem tekstu: glavni osiguravač) i jedan ili više drugih osiguravača ili podizvođača (u daljem tekstu: saosiguravači) spremni osigurati svaki u skladu sa uobičajenim odredbama svoje polise dio posla izvršen u državi svakog od njih od rizika koji su definisani u svakom pojedinačnom ugovoru.

Obaveze glavnog osiguravača

Član 39

Glavni osiguravač, kao isključivi nosilac rizika, uključujući i podizvođačima povjeren dio, mora se obavezati da:

- 1) će osigurati glavnog izvođača od rizika utvrđenih ugovorom i to dio koji se odnosi na glavnog izvođača;
- 2) neće prihvatati izmjene uslova izvršenja ugovora (npr. iznos, isporuku, plaćanje itd.), niti izmjene u izvršenju ugovora između glavnog izvođača i podizvođača, osim ako to nije uzajamno dogovoreno sa saosiguravačima;
- 3) neće isključivati svoju odgovornost po ugovoru s glavnim izvođačem zbog njegovog kršenja odredaba ugovora, bez izvještavanja saosiguravača;

- 4) neće izjavljivati da je valjanost ugovora istekla bez izvještavanja saosiguravača o istome;
- 5) će u slučaju štete ili prijetnje nastankom štete, informisati saosiguravača ili saosiguravače o svim činjenicama za koje sazna, a koje bi mogle izmijeniti prirodu ili opseg rizika odnosno dovesti do štete;
- 6) će u slučaju štete ili prijetnje nastankom štete, konsultovati saosiguravača ili saosiguravače o mjerama koje treba preduzeti, pri čemu će odluke o priznavanju štete ako je to moguće biti donesene uzajamnom saglasnošću, a iznos i metoda plaćanja utvrđeni u skladu s odredbama pojedinačnih ugovora;
- 7) će u slučaju štete, preduzeti potrebne mjere ili zatražiti od glavnog izvođača preduzimanje potrebnih mjera za naplatu neplaćenih iznosa i povraćaj saosiguravaču; troškove glavnog izvođača pri naplati tih iznosa osiguravači će podijeliti srazmjerno udjelu u osiguranom ugovoru;
- 8) će u slučaju otkazivanja osiguranja odobrenog glavnom izvođaču, uložiti najveće napore kako bi izvršio obaveze iz stava 1 tač. 1 do 7 ovog člana.

Obaveze saosiguravača

Član 40

Svaki od saosiguravača mora se obavezati da:

- a) će osigurati podizvođača od rizika utvrđenih ugovorom i to dio koji se odnosi na izvršenje posla podizvođača u svojoj državi;
- b) neće prihvatati izmjene ugovora zaključenog između glavnog izvođača i podizvođača o izvršavanju ugovora zaključenog s kupcem, osim u uzajamnoj saglasnosti s glavnim osiguravačem;
- c) neće isključivati svoju odgovornost po ugovoru s podizvođačem zbog njegovog kršenja odredaba ugovora, bez izvještavanja glavnog osiguravača;
- d) neće izjavljivati da je valjanost ugovora istekla bez izvještavanja glavnog osiguravača o istome;
- e) će obavijestiti glavnog osiguravača o svim činjenicama za koje sazna, a koje bi mogle izmijeniti prirodu ili opseg rizika odnosno dovesti do štete;
- f) će u slučaju otkazivanja osiguranja odobrenog podizvođaču, uložiti najveće napore kako bi izvršio obaveze iz ovog člana.

Konsolidacija

Član 41

U slučaju sporazuma o konsolidaciji duga države dužnika, glavni osiguravač i saosiguravač, odnosno saosiguravači, konsultovati će se o načinima i sredstvima rješavanja specifičnih problema koji nastaju zbog sporazuma o konsolidaciji.

Poslovi kreditiranja kupaca

Član 42

Državne izvozno - kreditne agencije država članica Evropske unije, mogu se dodatno sporazumjeti o osiguranju pojedinog kredita kupcu za cijelu vrijednost ugovora, u skladu sa čl. 38 do 41 ove uredbe.

Rješenje sporova pred arbitražom

Član 43

Sporovi nastali po ugovorima iz čl. 38 do 41 ove uredbe rješavaće se u skladu sa pravilima mirenja i arbitraže Međunarodne trgovačke komore ili drugim međunarodno priznatim arbitražnim pravilima, prema saglasnosti stranaka.

Primjena odredbi na kratkoročne transakcije

Član 44

(1) Odredbe čl. 44 do 51 ove uredbe primjenjuju se na osiguranje kratkoročnih izvoznih kredita od netržišnih rizika i odnose se isključivo na pokriće političkih rizika sa javnim ili privatnim kupcima.

(2) Nezavisno od vrste polise koja se koristi, odredbe stava 1 ovog člana primjenjuju se na transakcije koje:

- uključuju kreditni rizik kraći od 24 mjeseca ili kreditni rizik i proizvodni rizik pod garancijom čije je ukupno trajanje kraće od 24 mjeseca, s tim da taj proizvodni rizik mora biti kraći od 12 mjeseci;
- se zaključuju s javnim ili privatnim kupcem,
- se temelje na kreditu dobavljača.

Kreditni rizik

Član 45

(1) Kreditni rizik koji je uključen u polise, ne smije predviđati period za podnošenje odštetnog zahtjeva kraći od šest mjeseci.

(2) Nosilac polise može podnijeti odštetni zahtjev istekom perioda potrebnog za ostvarenje osiguranog kreditnog rizika koji nastaje u slučaju kada osiguranik tokom perioda od šest mjeseci nakon datuma dospijeca nije u mogućnosti naplatiti određeni iznos koji mu je dugovan u skladu s privrednim ugovorom ili ugovorom o kreditu, pod uslovom da je takvo neplaćanje uzrokovano direktno i isključivo nastankom jednog ili više političkih rizika navedenih u članu 23 st. 3 i 4 ove uredbe.

Događaji koji predstavljaju uzrok gubitka

Član 46

Osiguravač je odgovoran ako se gubitak može direktno i isključivo pripisati nastanku jednog ili više političkih rizika iz člana 23 st. 3 i 4 ove uredbe.

Obim garancije

Član 47

Pokriće osiguranjem se primjenjuje na iznos glavnice i ugovorenih redovnih kamata koji se duguje izvozniku, isključujući zatezne kamate, ugovorne kazne i štetu koju je dužnik obvezan platiti.

Procenat pod garancijom

Član 48

Osiguranik snosi dio rizika koji nije pokriven osiguranjem koje je pružila izvozno-kreditna agencija.

Naknada štete

Član 49

Prilikom osiguranja kratkoročnih izvoznih kredita:

1) izvoznik i osiguranik je dužan ugovor koji je osiguran polisom osiguranja da zaključi i izvrši sa pažnjom dobrog privrednika, pri čemu se taj zahtjev primjenjuje jednako na njegove zastupnike, izvođače ili podizvođače;

2) izvoznik i osiguranik je odgovoran za pribavljanje svih potrebnih odobrenja i za ispunjavanje pravnih formalnosti, uključujući i one koje predstavljaju obavezu dužnika do stupanja ugovora na snagu;

3) za nevažeći dug ne plaća se odšteta.

Dodjeljivanje primljenih plaćanja i prihoda od realizacije jemstava

Član 50

Polise trebaju da sadrže pravila za dodjeljivanje sredstava kojima će se osigurati da se ni jedno plaćanje ili povrat sredstava koje primi osiguranik ne dodijeli za dugovanje koje nije obezbijeđeno polisom prije nego za dugovanje koje je obezbijeđeno polisom.

Povrat sredstava

Član 51

U polisama se po pravilu, naplaćena sredstva od dužnika srazmjerno dijele između osiguravača i osiguranika.

Izveštavanje o poslovima osiguranja izvoza

Član 52

Osiguravač će Vladi Crne Gore podnositi godišnje izvještaje o obavljenim poslovima osiguranja izvoza, do 30. aprila tekuće godine za prethodnu godinu.

Izveštavanje Evropske komisije

Član 53

(1) Osiguravač će u skladu sa procedurama izveštavanja Evropske komisije u svom godišnjem izvještaju o radu, radi poštovanja principa transparentnosti na nivou EU za poslove osiguranja izvoznih kredita s rokovima otplate od dvije i više godina prikazati podatke o sredstvima i preuzetim obavezama, plaćenim odštetama i regresnim naplatama, novim preuzetim obavezama, izloženosti i troškovima premija.

(2) Zavisne obaveze koje nastanu po osnovu osiguranja izvoznih kredita s rokom otplate od dvije ili više godina uključuju se u godišnji izveštaj o radu.

(3) Osiguravač je dužan u godišnjem izvještaju o radu opisati način na koji, kod aktivnosti koje se odnose na osiguranje izvoznih kredita s rokom otplate od dvije ili više godina, uzima u obzir rizike po životnu sredinu koji mogu prouzrokovati druge značajne rizike.

Vrste postupaka izveštavanja Evropske komisije po srednjoročno-dugoročnom osiguranju izvoznih kredita od netržišnih rizika

Član 54

(1) Sprovode se četiri vrste postupaka izveštavanja Evropske komisije i ostalih osiguravača:

- 1) godišnje izveštavanje radi informisanja,
- 2) izveštavanje radi odlučivanja,
- 3) ex ante izveštavanje radi informisanja i
- 4) ex post izveštavanje radi informisanja.

- (2) Dostavljeni podaci ne otkrivaju se trećim stranama.
- (3) Izvještavanja iz ovog člana odnose se isključivo za poslove iz čl. 13 do 43 ove uredbe.
- (4) Izvještavanje se obično obavlja elektronskim putem, ili ako je to potrebno, drugim odgovarajućim sredstvima pisane komunikacije.

Izvještavanje radi informisanja po srednjoročno-dugoročnom osiguranju izvoznih kredita od netržišnih rizika

Član 55

(1) Osiguravač će, do 30. aprila tekuće godine, Evropskoj komisiji i ostalim osiguravačima dostaviti godišnje izvještaje za prethodnu godinu, a koje po pojedinoj državi obuhvata podatke o ukupnom iznosu pokrića, ukupnoj izloženosti u skladu sa članom 34 stav 4 ove uredbe, zarađenoj premiji, iznosu isplaćenih odšteta i iznosu ostvarene regresne naplate.

(2) Osiguravač će, do 31. januara tekuće godine, upoznati Evropsku komisiju i ostale osiguravače o svojoj politici pokrića, uključujući vrstu i visinu gornjih granica, kao i o uslovima koje namjerava primjenjivati na pokriće u toj godini.

Izvještavanje radi odlučivanja po srednjoročno-dugoročnom osiguranju izvoznih kredita od netržišnih rizika

Član 56

(1) U slučaju konkurentskih ponuda dobavljača ili banaka s područja država članica Evropske unije, osiguravač će, na upit nekog od ostalih osiguravača o statusu pojedinog dužnika u pojedinom poslu, dostaviti odgovor bez odlaganja kako je određeno u članu 14 ove uredbe.

(2) U slučaju neusaglašenosti o statusu dužnika, osiguravač i ostali osiguravači su dužni međusobno razmijeniti informacije te dati ponudu za postizanje dogovora o sporazumnom utvrđivanju statusa dužnika.

(3) Ako se osiguravač i ostali osiguravači ne mogu sporazumjeti o statusu dužnika u roku od deset radnih dana od podnošenja zahtjeva za dostavljanje informacija, uključeni osiguravači će predmet s relevantnim informacijama dostaviti Evropskoj komisiji na dalje postupanje.

Prethodno izvještavanje radi informisanja po srednjoročno-dugoročnom osiguranju izvoznih kredita od netržišnih rizika

Član 57

(1) Ako osiguravač odluči odobriti povoljnije uslove pokrića za pojedini posao ili skup poslova, za pojedini sektor ili sektore, za pojedinu državu ili države ili za cjelokupni sistem, odnosno ako namjerava odstupiti od odredbi iz čl. 13 do 43 ove uredbe, izvijestiće o svojoj namjeri ostale osiguravače i Evropsku komisiju najmanje sedam radnih dana prije stupanja takve odluke na snagu, uz navođenje razloga za odstupanje.

(2) Ako osiguravač odluči naplatiti premiju nižu od one iskazane u njegovom godišnjem izvještaju iz člana 55 stav 2 Uredbe, izvijestiće o svojoj namjeri ostale osiguravače i Evropsku komisiju najmanje sedam radnih dana prije stupanja takve odluke na snagu.

(3) Osiguravač će internim aktom posebno predvidjeti u kojim slučajevima je moguća naplata niže premije.

(4) Ako osiguravač na osnovu izvještaja nekog od ostalih osiguravača podnesenog u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana namjerava odobriti povoljnije uslove, upoznaće o svojoj namjeri i

premijskoj stopi koju namjerava naplaćivati ostale osiguravače i Evropsku komisiju najmanje sedam radnih dana prije stupanja takve odluke na snagu.

(5) Ako osiguravač u skladu sa članom 35 stav 3 ove uredbe namjerava osigurati poslove s dužnicima iz država za koje obično ne nudi pokriće, upoznaće ostale osiguravače i Evropsku komisiju o svojoj namjeri i premijskoj stopi koju namjerava naplaćivati, najmanje sedam radnih dana prije stupanja te odluke na snagu.

Naknadno izvještavanje radi informisanja po srednjoročno-dugoročnom osiguranju izvoznih kredita od netržišnih rizika

Član 58

(1) Ako osiguravač odluči odstupiti od odredaba iz čl.13 do 43 ove uredbe odobravanjem manje povoljnih uslova pokrića za pojedini posao ili skup poslova, za pojedini sektor, za pojedinu državu ili više država ili cjelokupni sistem, najkasnije će do 31. januara, upoznati o tome i ostale osiguravače i Evropsku komisiju za prethodnu kalendarsku godinu.

(2) Ako osiguravač odluči prilagoditi jedan ili više elemenata politike pokrića države utvrđenih njegovim godišnjim izvještajem iz člana 55 stava 2 ove uredbe, bez odlaganja će upoznati ostale osiguravače i Evropsku komisiju.

(3) Ako osiguravač, na osnovu izvještaja nekog od drugih osiguravača iz člana 57 stav 1, i/ili 2 ove uredbe, podnesenog u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana, odluči da odobri iste uslove kao taj osiguravač, dužan je bez odlaganja da o tome obavijesti ostale osiguravače i Evropsku komisiju.

(4) Osiguravač će bez odlaganja odgovoriti na svaki zahtjev za pojašnjenjem ili dostavom podataka o svojim aktivnostima postavljen od strane nekog od ostalih osiguravača ili Evropske komisije.

Postupak savjetovanja kod Srednjoročno dugoročnog osiguranja izvoznih kredita od netržišnih rizika

Član 59

(1) Osiguravač će obaviti savjetovanje u slučaju djelimičnog ili potpunog osiguranja izvoznih kredita:

- koji su vezani uz izvoz robe ili usluga, i
- ako ti krediti odstupaju od uobičajenih pravila iz stava 2 ovog člana ili od drugih normi koju su države članice Evropske unije usvojile.

(2) Norme Evropske unije od kojih se ne može odstupiti bez savjetovanja su:

1) trajanje svakog dodijeljenog kredita, bez obzira radi li se o kreditu dobavljača ili finansijskom kreditu, ne smije biti duže od pet godina počevši od sljedećih polaznih tačaka:

- a) za pojedinačna kapitalna dobra rok se računa od prosječnog ili stvarnog datuma kada kupac fizički preuzme robu u svojoj zemlji;
- b) za postrojenja ili fabrike gdje dobavljač nije odgovoran za naručivanje: Rok se računa od datuma kada kupac preuzme svu robu (osim rezervnih dijelova) isporučenu u skladu sa ugovorom;
- c) za ugovore o izgradnji gdje izvođač radova nije odgovoran za naručivanje: Rok se računa od datuma završetka izgradnje;
- d) za ugovore o montaži ili izgradnji gdje je dobavljač ili izvođač odgovoran za naručivanje: Rok kredita počinje teći od dana kada su završeni montažni (ili građevinski) radovi i obavljena probna

ispitivanja koja potvrđuju da je objekat spreman za upotrebu, bez obzira na to je li objekat u tom trenutku predat kupcu ili postoji još obaveza koje dobavljač ili izvođač treba kasnije ispuniti;

- e) u slučaju tač. b), c) i d), gdje je ugovorom uključeno odvojeno izvršenje pojedinih dijelova projekta: datum početka za svaki posebni dio, ili prosječni datum tih početaka ili, u slučaju kada dobavljač nije sklopio ugovor za cijeli projekt već za njegov bitni dio, je datum početka koji se odnosi na projekat u cjelini;

2) u slučaju osiguranih privatnih kredita, iznos lokalnog dijela troškova plativog kreditom ne smije prelaziti 5 % ugovorene cijene, dok se savjetovanje ne pokreće u slučaju ugovora kojima je predviđeno plaćanje lokalnog dijela troškova najkasnije po isteku tromjesečnog razdoblja računajući od konačnog završetka radova ili ugovorene dostave.

Radi ispravnog tumačenja pravila procenta lokalnih troškova, podrazumijeva se:

1) iznos plativ kreditom znači preostali iznos po odbitku lokalnog dijela troškova po svim obavljenim uplatama na račun u vezi s ugovorom;

2) lokalni dio troškova je dio ugovorene cijene koji pokriva troškove koje izvoznik očekuje na toj lokaciji, kao što su zarade zaposlenih, plaćanja za robu i materijale i slični izdaci.

3) ugovor znači bilo koja vrsta ugovora za nabavku robe i materijala; za izvođenje radova; mješoviti ugovori;

4) uplate na račun su svi iznosi koji se plaćaju od trenutka narudžbine do završetka radova ili isporuke robe.

Ugovori o lizingu za primjenu ovog člana uredbe, ugovori o lizingu tretiraju se kao krediti.

U slučaju kada trajanje lizinga nije jasno navedeno, smatra se da traje duže od pet godina.

(3) Postupak savjetovanja se primjenjuje:

- na kredit dobavljača i na kredit kupcu,
- na pojedinačne kredite i na kredite koji su globalni kreditni aranžmani,
- na kredite bez obzira jesu li isključivo privatni ili se potpuno ili djelimično podržavaju javnim sredstvima.

(4) Mješoviti krediti koji kombinuju javna i privatna sredstva te globalni privatni kreditni aranžmani u kombinaciji sa subvencioniranim kamatama iz javnih sredstava, smatraju se javnim kreditima.

(5) Ako tokom savjetovanja o dodjeli globalnog aranžmana, bez obzira na njegovu javnu ili privatnu prirodu, najmanje sedam država članica zatraži da pojedinačni ugovori uključeni u aranžman budu predmet prethodnog savjetovanja, tada se savjetovanje primjenjuje na te ugovore.

(6) Svaka država članica koja odobri globalni aranžman dužna je nakon odobrenja, te potom svakih šest mjeseci dostavljati izvještaj o korišćenju aranžmana.

(7) U slučaju pojedinačnog ugovora, država članica koja pokrene savjetovanje dostavlja sljedeće informacije:

1) državu odredišta;

2) mjesto obavljanja posla ili, u suprotnom, adresu registrovanog sjedišta ugovorne stranke u zemlji odredišta;

3) karakteristike posla:

a) prirodu posla: vrstu materijala koja se isporučuje i približan broj stavki koje treba dostaviti;

b) procijenjenu vrijednost u skladu s rasponom vrijednosti, i to:

- kategorija I.: do 750 000 posebnih specijalnih prava vučenja;

- kategorija II.: od 600 000 do 1 200 000 specijalnih prava vučenja;
 - kategorija III.: od 1 000 000 do 2 200 000 specijalnih prava vučenja;
 - kategorija IV.: od 2 000 000 do 3 200 000 specijalnih prava vučenja;
 - kategorija V.: od 3 000 000 do 5 000 000 specijalnih prava vučenja;
 - kategorija VI.: od 4 800 000 do 7 600 000 specijalnih prava vučenja;
 - kategorija VII.: od 7 400 000 do 11 200 000 specijalnih prava vučenja;
 - kategorija VIII.: od 10 000 000 do 22 000 000 specijalnih prava vučenja;
 - kategorija IX.: od 20 000 000 do 44 000 000 specijalnih prava vučenja;
 - kategorija X.: preko 40 000 000 specijalnih prava vučenja;
- c) jesu li kupci ili jemci iz javnog ili privatnog sektora;
- d) ako je posao predmet međunarodnog javnog tendera, krajnji rok za prijavu ponuda;
- 4) glavne kreditne uslove za koje je predloženi primalac podnio prijavu;
- 5) kreditne uslove koje tijela zemlje izvoznice namjeravaju ponuditi:
- procenat plaćanja kreditom;
 - trajanje kredita i njegov početak (npr. svaka isporuka, zadnja isporuka, naručivanje);
 - stopu otplate;
 - u slučaju kada se otplata kredita ne izvršava u jednakim ratama od početka do kraja kreditnog aranžmana, potrebno je navesti iznos i datum svake rate;
 - potrebno je navesti iznos subvencije kamate ako se razlikuje od iznosa koji bi se obračunavao po uobičajenom sistemu, te kamatnu stopu kada je kredit odobren iz javnih sredstava;
 - troškove osiguranja kredita ako se razlikuju od troškova naplativih po uobičajenom sistemu;
 - obim i uslove bilo kakve podrške za lokalne troškove;
- 6) tačne razloge koji su navedeni za neprimjenjivanje ili odstupanje od normi koje su određene u st. 1 i 2 ovog člana.
- (7) U slučaju kada postoje, moraju se navesti sljedeće okolnosti:
- 1) kreditna podrška;
 - 2) konkurencija iz treće zemlje;
 - 3) posao koji će se uključiti u globalni aranžman koji je bio predmet prethodnog savjetovanja.
- (8) U slučaju globalnih kreditnih aranžmana, država članica koja pokrene savjetovanje dostavlja sljedeće informacije:
- 1) državu odredišta;
 - 2) gornju granicu vrijednosti globalnog kreditnog aranžmana;
 - 3) namjenu kredita:
- a) ako je poznato, mjesto obavljanja posla;
- b) vrstu materijala čija se nabavka razmatra;
- c) jesu li zajmoprimci ili bilo koji jemci iz javnog ili privatnog sektora;
- 4) kreditne uslove iz stava 6 tačka 5 ovog člana te zahtjeve prihvatljivosti za pojedinačne ugovore;
- 5) tačne razloge koji su navedeni za neprimjenjivanje ili odstupanje od st. 1 i 2 ovog člana.
- (9) U slučaju kada postoje, moraju se navesti sljedeće okolnosti:
- 1) kreditna podrška;
 - 2) konkurencija iz treće zemlje.
- (10) Svaka država članica Evropske unije može upitati bilo koju drugu državu članicu je li upoznata s poslom koji do tada nije bio predmet savjetovanja.

(11) Posebno se može tražiti informacija o kreditnim uslovima koje su izvoznik ili finansijska institucija naveli.

(12) Ako ne dobije odgovor na taj zahtjev za podacima u roku od sedam kalendarskih dana, država članica koja je podnijela upit ima pravo smatrati da je država članica kojoj je podnesen upit upoznata s tim predmetom te da su utvrđeni navedeni kreditni uslovi.

(13) Država članica koja postavi upit može pokrenuti savjetovanje i mora navesti da je to učinila iz konkurentskih razloga.

(14) Ako je država članica već pokrenula konsultovanje, a druga država članica, od koje se zatražilo da podrži taj posao, upita prvu državu članicu o njenom konačnom stavu, izostanak odgovora na takav upit nakon isteka pet radnih dana ovlašćuje državu članicu koja je podnijela upit da smatra da država članica kojoj je upit podnijet podržava taj predmet pod uslovima koji su navedeni tokom konsultovanja.

(15) Postupke savjetovanja i izvještavanja u području osiguranja kredita, kreditnih jemstava i finansijskih kredita, u skladu sa Odlukom broj 2006/789/EZ od 13. jula 2006. godine, utvrđuje Razvojna banka.

Izuzeće za razmjenu informacija

Član 60

(1) Uredba o osiguranju izvoza od netržišnih rizika ne primjenjuje odredbe o razmjeni informacija koje su propisane u članu 2 Odluke Savjeta br. 82/854/EEZ od 10. decembra 1982. godine za podugovore koji se realizuju uz bilo kakav oblik državne pomoći.

(2) Navedeni procenti i iznosi izračunavaju se u skladu sa sljedećim pravilima:

- troškovi povezani sa izvozom, odnosno troškovi prevoza i osiguranja, uključeni su u ukupni iznos ugovora na osnovu kojeg se obračunavaju procenti i iznosi;
- troškovi finansiranja su isključeni iz ugovorne vrijednosti, nezavisno od toga da li su iskazani kao posebne stavke;
- ako dio lokalnih rashoda koji se odnose na isporuke nije moguće povratiti, taj dio se, po pravilu, ne odbija od ugovorne vrijednosti;
- ukoliko iznos tih rashoda prelazi 15% ugovorne vrijednosti umanjene za troškove finansiranja, višak preko navedenog procenta odbija se iz ugovorne vrijednosti.

Razmjena informacija

Član 61

(1) U okviru grupe za koordinaciju politike u oblasti osiguranja kredita, kreditnih garancija i finansijskih kredita, sprovodi se naknadna razmjena informacija u vezi sa pojedinačnim ugovorima kod kojih podugovaranje u državama koje nijesu članice prelazi 30%, i kod kojih, s obzirom na mješovito podugovaranje u državama članicama i državama nečlanicama, ukupna vrijednost prelazi taj procenat.

(2) Razmjena informacija iz stava 1 ovog člana sprovodi se samo za pojedinačne ugovore čija vrijednost premašuje 500.000 EUR i koji uključuju kredit sa rokom dužim od tri godine.

(3) U slučaju iz st. 1 i 2 ovog člana primjenjuju se sljedeća pravila:

- 1) pojedinačni ugovori smatraju se izuzetnim;
- 2) studija se može u bilo kojem trenutku sprovesti u okviru koordinacione grupe u vezi sa teškoćama koje mogu nastati u vezi sa određenim pojedinačnim ugovorima prijavljenim u okviru naknadne razmjene informacija;

3) ako se pokaže da je postupak naknadne razmjene informacija nezadovoljavajući, Komisija i države članice mogu zatražiti da se istraže načini i sredstva za otklanjanje aspekata koji se smatraju nezadovoljavajućim.

(4) U slučaju kada država članica predloži zaključenje ugovora sa državom koja nije članica o uključivanju podugovora na uzajamnoj osnovi, ta država članica dostavlja prethodno obavještenje, nakon kojeg slijede konsultacije u okviru Grupe za koordinaciju politike u oblasti osiguranja kredita, kreditnih garancija i finansijskih kredita.

(5) U slučaju iz stava 4 ovog člana, osim ako Savjet ne odluči drugačije, procenti koji se odnose na automatsko uključivanje dozvoljeno u tim ugovorima ne smiju premašiti 30%, bez obzira da li se radi o podugovorima zaključenim u državi nečlanici sa kojom je ugovor sklopljen ili o podugovaranju u drugim državama.

Primjena odredbi na Kratkoročno osiguranje izvoznih kredita od netržišnih rizika

Član 62

Odredbe čl. 53 do 59 ove uredbe ne primjenjuju se na kratkoročno osiguranje izvoznih kredita od netržišnih rizika.

Odložena primjena

Član 63

Odredba člana 17 stav 2 i odredbe čl. 53 do 59 ove uredbe primjenjivaće se danom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

Stupanje na snagu

Član 64

Ova uredba stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od 1. januara 2027.godine.

* U ovu uredbu prenesene su:

- *Regulativa o osiguranju izvoza od netržišnih rizika koji se odnosi na kratkoročne kredite usklađen je sa Direktivom Savjeta od 1. februara 1971. godine o usklađivanju temeljnih odredaba u vezi s garancijama za kratkoročne transakcije (politički rizik) s javnim ili privatnim kupcima (71/86/EEZ);*
- *Direktiva Savjeta 84/568/EEZ od 27. novembra 1984. o recipročnim obvezama izvožno-kreditnih agencija država članica EU koje postupaju u ime države ili uz njenu podršku, ili javnih tijela koja djeluju umjesto tih organizacija, kada se radi o zajedničkim jamstvima za ugovore koji uključuju jedan ili više podizvođačkih ugovora u jednoj ili više država članica Evropskih zajednica (SL L 314, 4.12.1984.);*
- *Direktiva Savjeta 98/29/EZ od 7. maja 1998. o usklađivanju osnovnih odredbi o osiguranju izvoznih kredita za pokriće srednjoročnih i dugoročnih poslova (SL L 148, 19.5.1998.);*
- *Direktiva Savjeta od 1. februara 1971. godine o usklađivanju temeljnih odredaba u vezi s garancijama za kratkoročne transakcije (politički rizik) s javnim ili privatnim kupcima (71/86/EEZ);*
- *Regulativa (EU) 1233/2011 Evropskog parlamenta i Savjeta od 16. novembra 2011.godine o primjeni određenih smjernica u području zvanično podržanih izvoznih kredita i o stavljanju van snage odluke Vijeća 2011/76/EZ i 2011/77/EZ, kao i njene izmjene Delegirane uredbe Komisije (EU) br. 727/2013 od 14.3.2013 i br. 2016/155 od 29.9.2015. i br. 2018/179 od 25.9.2017 godine;*
- *Odluka Savjeta o pravilima koja se u području osiguranja i finansiranja izvoza primjenjuju na određene podugovore sa stranama iz drugih država članica Evropske unije ili zemalja nečlanica br. 82/854/EEZ od 10.12.1982. godine;*
- *Odluka Savjeta o postupcima savjetovanja i izvještavanja u području osiguranja kredita, kreditnih jamstava i finansijskih kredita br.2006/789/EZ od 13.7.2006. godine.*

Vlada Crne Gore

Broj: _____
Podgorica, __. juna 2026. godine

**Predsjednik,
mr Miloško Spajić**

Pravila i uslovi koji se odnose na osiguranje izvoznih kredita od netržišnih rizika utvrđena su sljedećim propisima:

- 1) Direktivom Savjeta 84/568/EEZ od 27. novembra 1984. o recipročnim obvezama izvozno-kreditnih agencija država članica EU koje postupaju u ime države ili uz njenu podršku, ili javnih tijela koja djeluju umjesto tih organizacija, kada se radi o zajedničkim jamstvima za ugovore koji uključuju jedan ili više podizvođačkih ugovora u jednoj ili više država članica Evropskih zajednica (SL L 314, 4.12.1984.);
- 2) Direktivom Savjeta 98/29/EZ od 7. maja 1998. o usklađivanju osnovnih odredbi o osiguranju izvoznih kredita za pokriće srednjoročnih i dugoročnih poslova (SL L 148, 19.5.1998.);
- 3) Direktivom Savjeta od 1. februara 1971. godine o usklađivanju temeljnih odredaba u vezi s garancijama za kratkoročne transakcije (politički rizik) s javnim ili privatnim kupcima (71/86/EEZ);
- 4) Regulativom (EU) 1233/2011 Evropskog parlamenta i Savjeta od 16. novembra 2011.godine o primjeni određenih smjernica u području zvanično podržanih izvoznih kredita i o stavljanju van snage odluke Vijeća 2011/76/EZ i 2011/77/EZ, kao i njene izmjene Delegirane regulative Komisije (EU) br. 727/2013 od 14.3.2013 i br. 2016/155 od 29.9.2015. i br. 2018/179 od 25.9.2017 godine;
- 5) Odlukom Savjeta o pravilima koja se u području osiguranja i finansiranja izvoza primjenjuju na određene podugovore sa stranama iz drugih država članica Europske unije ili zemalja nečlanica br. 82/854/EEZ od 10.12.1982. godine;
- 6) Odlukom Savjeta o postupcima savjetovanja i izvještavanja u području osiguranja kredita, kreditnih jamstava i finansijskih kredita br.2006/789/EZ od 13.7.2006. godine.